

Samuel van Hoogstraten, Trompe-l'oeil stilleven, 1664. DM/992/691

Uit het Bestuur

Nadat door de corona-perikelen de reis naar Engeland helaas geannuleerd moest worden, hebben wij dit ruimschoots kunnen inhalen met de Kunstreis naar Wenen die plaatsvond van 14 t/m 18 oktober.

De Dordtse schilder en schrijver Samuel van Hoogstraten (1627-1678) maakte in 1651 een avontuurlijke reis naar Wenen. Deze reis werd bepalend voor zijn succesvolle, internationale loopbaan. Een aantal van zijn schilderijen uit het Dordrechts Museum is vanaf 8 oktober te zien in het Kunsthistorisches Museum tijdens de tentoonstelling Rembrandt - Hoogstraten.

Via een tussenstop in Regensburg (een indrukwekkend onder Unesco erfgoed vallende stad) zijn wij per bus naar Wenen gereisd. Wat wij aantreffen was een prachtige stad, overweldigende gebouwen en...mooi weer. Wij hebben genoten van de Belvedere met de tentoonstelling van Klimt, van het Albertina Museum met een geweldige collectie Chagall, Kandinsky, Miró, Munch en Picasso, de rondrit met gids door en buiten de stad en het feestelijke diner in de

prachtige ambiance van het Kunsthistorisches Museum. Graag voeg ik daaraan toe dat wij een bijzonder fijn gezelschap hadden waarbij de onderlinge verhoudingen heel prettig waren.

Onze vaste chauffeur Niels riep bij terugtocht naar Dordrecht opgewekt dat hij graag weer een volgende keer met ons op pad zou willen gaan. En dat gaat gebeuren, de volgende reis in het kader van de Schefertentoonstelling staat gepland voor het najaar 2025 naar... Parijs. Uiteraard houden wij u graag op de hoogte en zullen tijdig de mogelijkheid van inschrijving hiervoor aanbieden.

Graag wil ik Sander Paarlberg en Reinder Eggens bedanken voor de prettige samenwerking waardoor wij deze reis met veel plezier hebben kunnen organiseren. Tot slot spreek ik de wens uit dat wij nog vele interessante activiteiten en kunstreizen voor u als VDM-leden mogen organiseren.

Nelleke Smits, bestuurslid Activiteiten

- 1 **Uit het bestuur**
- 2 **VDM berichten**
Scheffer winnaar Abul Hisham
- 3 **Wenen reis**
- 4 **Uit het depot**
- 5 **In gesprek met**
- 6 **Hanneken van Dordt**
- 8 **Activiteiten VDM en DM**

Waarom lid zijn en blijven van de Vereniging Dordrechts Museum?

Als lid van de Vereniging Dordrechts Museum heeft u niet alleen toegang tot alle Musea die vallen onder het Dordrechts Museum, maar doet u veel meer! Onze Vereniging heeft volgens de statuten als doel kunst te laten floreren en doet dat door onder andere het bijeenbrengen en instandhouden van een verzameling schilderijen, aquarellen, tekeningen en andere voorwerpen van beeldende kunst en het tentoonstellen, of krachtens overeenkomst door anderen doen tentoonstellen van de verzameling.

In een legaat van de schoonzoon van Ary Scheffer is bepaald dat werken van Ary Scheffer aan de Vereniging zijn toevertrouwd en daarnaast een geldbedrag dat, conform zijn wens, belegd wordt en waarvan een deel van de opbrengst gebruikt wordt om jonge kunstenaars te steunen.

De contributie inkomsten worden ingezet om de doelstellingen van de Vereniging te ondersteunen. Een groot gedeelte van de contributie (40 %) gaat naar het Dordrechts Museum om onder

meer het blad *Culture* te bekostigen. De kwartaal-berichten en ander drukwerk voor de leden vergen ongeveer 20% van het budget.

De overige middelen worden ingezet voor de bekostiging van de Schefferprijs, activiteiten voor leden, restauratie van werken uit de collectie of ondersteuning bij de aankoop van een werk voor de collectie van het Dordrechts Museum, zoals onlangs de *Géricault*.

Kortom: VDM is een bloeiende vereniging, die trots is op haar leden en de opdracht die haar is toevertrouwd om ervoor te zorgen dat we nog heel lang met elkaar van kunst mogen genieten en jonge kunstenaars kunnen steunen!

Om deze taken te kunnen blijven vervullen, heeft het bestuur de ALV voorgelegd de jaarlijkse contributie te verhogen naar € 50,- met ingang van 1 januari 2025. De ALV heeft op 15 mei 2024 ingestemd met deze verhoging. De facturen voor de bijdrage voor 2025 worden in januari verzonden. Opzegging van lidmaatschap dient voor 31 december 2024 bij de secretaris te zijn kenbaar gemaakt (richard@verenigingdordrechtsmuseum.nl). Opzeggingen na deze datum worden verwerkt voor

het contributiejaar 2026.

Vrijwilligers gezocht voor de commissie Ledenwerving

Voor de commissie ledenwerving zijn wij op zoek naar enthousiaste leden die ambassadeurs willen zijn van onze vereniging. Leden die graag contact hebben met mensen en hun enthousiasme voor de vereniging en het Dordrechts Museum uit willen dragen. De commissieleden vertegenwoordigen de vereniging tijdens diverse activiteiten of gebeurtenissen, bijvoorbeeld tijdens de monumentendag en de cultuurnacht. Ook zorgen zij er voor dat op een aantal locaties verspreid over Dordrecht flyers met informatie beschikbaar zijn voor mogelijk geïnteresseerden.

De commissie komt een aantal keren per jaar bij elkaar. Tijdens deze overleggen wordt de voorgang van de geplande activiteiten besproken maar ook nieuwe mogelijkheden bedacht om onze vereniging op de kaart te zetten en mogelijke nieuwe leden te enthousiasmeren. Als u interesse heeft in en affiniteit heeft met dit werk kunt u dat laten weten via jan@verenigingdordrechtsmuseum.nl.

Abul Hisham exposeert in MAMOTH

Onze Schefferprijs-winnaar exposeert momenteel in MAMOTH, een hedendaagse kunstgalerie in Londen, zijn werk. *Seven Scenes of Separation* is de eerste tentoonstelling van de Amsterdamse kunstenaar Abul Hisham (b. 1987, Thrissur, Kerala) in het Verenigd Koninkrijk en is geopend op 27 september 2024.

In *Seven Scenes of Separation* toont Hisham intieme tafereelen waarin de toeschouwer zich afvraagt of hij wel mag binnendringen. De meeste figuren, vaak mannen, worden gehuld in subtiele barrières zoals jasmijnknoppen, gekleurde stippen of regen, die een gevoel van afscheiding oproepen zonder volledig te verbergen. De figuren lijken gevangen in rituelen of geheimen en vermijden vaak oogcontact. In verschillende werken zijn apocalyptische luchten en groepen mannen te zien, gevan-

gen achter muren van poederachtige verf. Deze muur symboliseert zowel bescherming als onderdrukking.

Hisham's werk reflecteert zijn verhuizing naar Amsterdam in 2021, waar hij zijn stijl ontwikkelde, geïnspireerd door diverse kunsttradities, zoals houtsnijwerk uit Indonesië en Papoea-Nieuw-Guinea. In zijn schilderijen van bomen combineert hij eenvoud met surrealistische, bijna magische beelden, waarin natuur en religie samensmelten.

Ook het werk dat wij van hem hebben aangeschaft schittert in deze tentoonstelling maar zal in het nieuwe jaar te zien zijn in het DM.

Terwijl in Dordrecht de medewerkers de laatste voorbereidingen troffen voor de opening van de grote Liberté-tentoonstelling, vertrok een groep van 38 VDM-leden onder wie conservator Sander Paarlberg naar Wenen in verband met een ander voor het Dordrechts Museum belangrijk evenement.

Het Kunsthistorisches Museum in die stad laat een groot aantal Rembrandts in gesprek gaan met het werk van een van zijn bekendste leerlingen, Samuel van Hoogstraten. Het leende daartoe uit Dordrecht, dat de grootste collectie van Hoogstratens werk ter wereld in bezit heeft, maar liefst acht werken. Zelf heeft dit museum ook werk van Van Hoogstraten in bezit. Keizer Ferdinand was destijds zeer onder de indruk

van de bedrieglijke suggestie die van zijn werk uitgaat. Hij noemde hem 'de enige schilder die mij ooit echt bedrogen heeft', naar aanleiding van de bedrieglijke tromp-l'oeils waarmee de kunstenaar hem op het verkeerde been zette. Laten we het kort samenvatten: het werd een onvergetelijke reis.

We werden ontvangen door de directeur (Dr. Peter Kerber) en de curator (Dr. Sabine Pénot). Beiden waren heel dankbaar voor de goede samenwerking met Sander Paarlberg en het Dordrechts

Museum, de genereuze bruiklenen van de Van Hoogstratens en trots op het resultaat. Net als wij trouwens. De rondleiding over deze tentoonstelling vormde ook voor ons het hoogtepunt van de reis. Kijkt u vooral ook op de website van dit Weense Museum en misschien hebt u nog een de mogelijkheid tot een stedentrip.

De reis was heel gezellig en we hebben genoten van goed gezelschap, lekker eten en nog meer Weense musea.

Marijke van Vliet, VDM Commissie PR

Uit het Depot

In de grote verscheidenheid van een museaal depot zijn altijd bijzondere vondsten te doen. In dit geval zijn dat enkele schilderijen van de Amsterdamse schilder Wim Schuhmacher (1894 – 1986), die zijn belangrijkste werken – in een heel apart idioom- in het interbellum maakte.

Wim Schuhmacher *Zittende vrouw met rode mantel (Melitta in landschap)*, 1929-1930 VBL/88 Dordrechts Museum, bruikleen RCE, 1960 (verzameling Van Bilderbeek)

Hij wordt gewoonlijk tot de zogenaamde magisch-realisten gerekend, waartoe ook Raoul Hynckes, Pyke Koch, Dick Ket en Carel Willink behoorden. 'Deze kunsthistorische rangschikking gaat voorbij aan het strikt persoonlijke avontuur dat de schilderkunst voor de autodidact Schuhmacher inhield.'*

Het Dordrechts Museum bezit drie schilderijen van Wim Schuhmacher.

1. *Vrouw met rode mantel* (Melitta in Landschap), echtgenote van Schuhmacher en in 1930 op Corsica ontstaan, doek 101 x 81,2 cm
2. *Liggend naakt in duinen*, 1935, doek 50,3 x 75,3 cm
3. *Meteora, Griekenland*, 1955, doek 54,2 x 81,4 cm

Schuhmacher schilderde landschappen, portretten en stillevens. De zilvergrijze toon, die een vervreemdende sfeer aan zijn landschappen geeft, wordt door de schilder uit de natuur verklaard. 'In het zuiden ontdekte hij, naar eigen zeggen, 'het licht' en trof hij in het bestorven grijs van door de zon geblakerde materie zijn favoriete kleuren aan.'*

Hij werd wel de meester van het grijs genoemd maar beter is de kwalificatie meester van het zilveren licht zoals zijn collega Nicolaas Wijnberg hem in 1991 kenschetste.

Jup de Groot

Organisatie, Janine van Zoest,
Bestuurslid PR

*) Ontleed aan demonografie *Wim Schuhmacher, de meester van het grijs*, door Jan van Geest, Arnhem, 1991.

In gesprek met met Bahlmann directeur Kees van Buchem en zijn dochters, sponsoren van VDM.

Wat is hun motivatie daarvoor en kunnen wij als vereniging leren van hun commerciële ervaring?

Bahlmann mode is een begrip in Dordrecht en inmiddels ook ver daarbuiten. Het familiebedrijf bestaat al sedert 1883 en is gevestigd aan de Voorstraat. 'De jonge vrouwen van toen komen nog steeds en nemen hun kleinkinderen mee. Drie generaties, dat is toch heel bijzonder. Daarom vinden wij het belangrijk dat ons team bestaat uit medewerkers van diverse leeftijden met allen een grote passie voor het modevak. Het is voor de klant heel prettig om door een medewerker geholpen te worden met wie zij een klik heeft.'

Kunnen jullie iets meer vertellen over de geschiedenis van Bahlmann mode?

De wortels van Bahlmann & Co liggen vanaf de 19e eeuw in Duitsland. Bahlmann was van origine een manufacturenzaak, waar stoffen, garen en knopen werden verkocht. Steeds meer kwam het accent op confectie te liggen en groeide het bedrijf uit tot een keten. Sedert 1821 vestigde Bahlmann zich ook in Nederland en richtte zich op dameskleding.

'Wij, de Van Buchems, kwamen in beeld toen onze opa, Toon van Buchem, bedrijfsleider werd. Bahlmann had geen opvolgers, daarom werden filialen verkocht. Toon besloot de zaak in Dordrecht over te nemen en vanwege zijn verdiensten bij de verkoop van de filialen mocht hij als dank de naam Bahlmann blijven gebruiken. En geen denken aan dat wij die naam veranderen, wij zijn er trots op en de naam is al bij drie generaties bekend.'

Sinds 1985 is Kees van Buchem eigenaar van de zaak. Zijn zus Yvonne is al ruim 30 jaar werkzaam bij het familie-

bedrijf. Inmiddels maakt ook de vierde generatie, de dochters van Kees, Isabelle en Lisette, deel uit van het team van veertien medewerkers.

Van links naar rechts: Afra, Yvonne, Yvonne, Isabelle en Marianne.

Jullie hechten aan advisering van jullie klanten en verkopen meer dan 60 merken. Daarnaast zorgen jullie ook voor verjonging van de collectie, ieder seizoen opnieuw. Hoe pakken jullie dat aan?

'Je moet je verdiepen in de wensen van de klant om haar optimaal van dienst te zijn, waarbij het heel belangrijk is om zichtbaar te zijn en te blijven. Het stopt niet met het in de winkel hangen van de volgende collectie. Wij hebben een uitgebreid klantsysteem met de aankopen per klant. Zo weten wij waar de interesse van de klant ligt. Via email ontvangen zij digitale nieuwsbrieven waarin wij hen op de hoogte brengen van de laatste nieuwtjes.'

En dan natuurlijk de sociale media, een taak die Lisette op zich genomen

Bahlmann Mode aan de Voorstraat

heeft. Ook hier de laatste trends, die door medewerkers geshowd worden op Facebook en Instagram. Dat geeft een persoonlijk tintje. De geheel vernieuwde webshop, die door Isabelle up to date wordt gehouden zorgt voor marktverbreding en trekt klanten aan door het hele land. Veel van deze klanten weten ook de weg naar de winkel te vinden.

Verder organiseren regelmatig evenementen zoals een ontbijtbijeenkomst, een high tea of een vrijdagmiddagborrel. Mannequins showen dan de collectie.

Jullie zijn sponsor van de Vereniging Dordrechts Museum (VDM). Welke beweegredenen hadden jullie daarvoor?

We vinden het belangrijk dat in een historische stad als Dordrecht aandacht is en blijft voor kunst en cultuur. Wij dragen daar graag via deze sponsoring ons steentje bij.

Lisette en Isabelle dragen zorg voor verjonging van de collectie en aansluiting met hun generatie. Ook VDM wil graag aansluiting zoeken bij de jongere generatie en jongere leden aantrekken. Hebben jullie tips hoe we dit kunnen aanpakken?

'Oei dat is een moeilijke vraag' aldus de dames.

Het is volgens ons belangrijk dat er interactie is, beleving en beweging, dat er iets te doen is naast het bezichtigen. Misschien is dat een idee, naast hetgeen het museum doet om jongeren te betrekken bij wat het te bieden heeft. Als je belangstelling weet te wekken, dan zijn ze wellicht op enig moment geneigd tot een lidmaatschap van de Vereniging. Maar zorg vooral dat je zichtbaar bent en blijft.'

Helly Buursma, VDM commissie PR

Helly Buursma namens VDM commissie PR in gesprek met Geesken Bloemendal-ter Horst (secretaris) en Joes van Lenten (bestuurslid) van de Stichting Hanneken van Dordt.

Hanneken van Dordt

Impressie

In de 16 eeuw stond bij de stadsmuur bij het Bolwerk een reuzegroot beeld met de naam Hanneken van Dordt, als wachter voor de veiligheid van de stad. Vanaf deze positie had hij zicht op het drukke scheepvaartverkeer. We vinden het beeld terug op een plattegrond van de stad, gemaakt door de kaartenmaker Jacob van Deventer. Dit beeld stelde een man voor, in de middeleeuwen was Hanneken een jongensnaam. Overigens stonden beelden zoals deze reeds in de dertiende eeuw in diverse Europese steden.

Reeds in 2003 maakte de Dordtse kunstenaar Gerhard Lentink voor een Belgische kunstmanifestatie in De Panne een 7 meter hoog beeld, een legendarische reus die pelgrims over de gevaarlijke rivier droeg. Geopperd is toen om dit beeld naar Dordrecht te halen. Voor dit plaatsvond was het echter al gekocht door de gemeente De Panne. In 2020 vierde de stad Dordrecht haar 800-jarig bestaan. Allerlei activiteiten werden bedacht en uitgevoerd. Eén van

de ideeën was het Choëphore-project van Gerhard Lentink voor een ruim 21 m hoog beeld bij het rivierenknooppunt van deze stad. Choëphore betekent: 'plengofferdrager'. Een groep burgers pakte dat idee op, noemde het beeld vrijwel onmiddellijk met zijn oude middeleeuwse naam Hanneken van Dordt. Burgers, de kunstenaar en de stad Dordrecht ontwikkelden samen een plan voor realisatie.

De Stichting Hanneken van Dordt is in 2020 opgericht om te komen tot realisatie en plaatsing van dit beeld. Inmiddels is er overeenstemming met de gemeente waar het beeld, dat 20 meter hoog gaat worden, gaat komen namelijk op Wantij-West, tussen Villa Augustus, de nieuwe stadswerven en Kinepolis in.

De stichting zegt: We zijn heel blij dat de Gemeenteraad in juli koord is gegaan met de

2024 ak-
eerste fase van de realisatie van het kunstwerk. Door de gemeente wordt deze opstart gefaciliteerd uit het begrotingsbudget Wantij-West. Het is nu aan ons om te starten met het zoeken van sponsors en fondswerving, alsmede een crowdfunding op te zetten om de financiële middelen voor realisatie en plaatsen te verwerven.

Natuurlijk is er ook altijd enige kritiek, zo hoor je soms of we hier wel geld aan moeten uitgeven. Het is

goed dat een kunstwerk in openbare ruimte discussie en een gesprek oproept. Wij vinden het beeld een toegevoegde waarde voor Dordrecht. Het kunstwerk is een jonge vrouw, die een grote schaal voor zich in evenwicht houdt en met haar rechtervoet een pas zet in de richting van de rivier. Een symbolische illustratie van de verbondenheid van de stad met het water. Het is een icoon van de stad zoals bijvoorbeeld de Kleine Zeemeermin uit Kopenhagen. Kunst en Cultuur in de openbare ruimte is naar onze mening heel waardevol, een verrijking van de omgeving. Het is voor de stad, de nieuwe wijk Wantij-West, de burgers en de bedrijven die mee doen een schitterend aanknopingspunt voor een gesprek, marketing en bijvoorbeeld voor toeristenbezoek. Mensen zullen met het beeld op de foto willen en lopen of varen erlangs. Het maakt onderdeel uit van de groene wandelroute via het Wantij naar de Biesbosch.

Als de crowdfunding en sponsoring naar tevredenheid verloopt hopen wij dat het beeld er staat uiterlijk over drie jaar. De Stichting gaat in volle vaart verder om te komen tot realisatie en plaatsing van dit iconische beeld en werkt aan nog meer bekendheid in de overtuiging dat het een mooi idee voor de stad is en dat iedereen mee kan doen en kan bijdragen.

Wilt u meer weten? Dan kunt u contact opnemen met secretaris@hannekenvandordt.nl.

Kerstconcert

Donderdag Tweede Kerstdag

26 december 2024

12.00 uur

Schoumanzaal Art & Dining

Deelname € 7,50 (inclusief drankje)

Max. 120 personen

Met veel plezier heeft Route Sixteen al twee keer eerder een optreden verzorgd op tweede kerstdag in het Dordrechts Museum. Dit jaar wordt het publiek getraakteerd op een theatrale maar vooral ook muzikale set. Het is een voorproefje wat Route Sixteen in maart 2025 tijdens het Nederlands kampioenschap gaat doen. Een tipje van de sluier: het koor is verdeeld, twee generaties die botsen. Ze schijnen steeds verder van elkaar af te komen te staan. Mozart tegenover Megan Trainor.

Kan de muziek groepen die lijnrecht tegenover elkaar staan weer verzoenen? Kom de beantwoording van deze vraag ontdekken op tweede kerstdag in het Dordrechts Museum.

Uiteraard krijgt u ook een aantal mooie kerstliederen te horen. Route Sixteen heeft er enorme zin in dit met u te beleven!

VDM
Activiteiten

Nelleke Smits

Let op!

Vanwege administratieve redenen dient u zich voor de activiteiten in te schrijven en te betalen via iDeal: www.vereniging-dordrechtmuseum.nl/activiteiten Alléén op deze manier is uw inschrijving geldig.

DM
ACTIVITEIT

Tentoonstelling Dordenaar4-ever!? Archief

Dordenaar4-ever!? vertelt het verhaal van de verschillende groepen mensen die door de eeuwen heen naar Dordrecht zijn verhuisd en hoe zij de stad hebben verrijkt. Van Lombarden in de middeleeuwen tot Joden uit Spanje, protestante vluchtelingen en voormalige gastarbeiders uit landen als Turkije en Marokko, allemaal brachten ze nieuwe culturen, geloven, smaken en gewoontes mee. Vijf thema's belichten hun invloed op de economie, samenleving en cultuur van Dordrecht, met aandacht voor religieuze diversiteit, mode, muziek, en zelfs straatnamen die naar hen zijn vernoemd.

Lichtjes- rondleidingen Huis van Gijn

Beleef het museumhuis extra sfeervol, tijdens de donkerste dagen van het jaar! Ga tegen de schemering mee met een rondleiding door het huis en beleef kerst rond 1900.

Deze rondleiding is ook als privétoer te boeken.

<https://www.huisvangijn.nl/zien-en-doen/lichtjesrondleiding/>

3 januari 2025

DM
ACTIVITEIT

Winterfestijn Huis van Gijn

3 januari 2025 | hele dag

Ontmoet historische personages in het huis die meer vertellen over het leven rond 1900. In de tuin kun je een broodje bakken op het vuur of genieten van historische warme wijn en chocolade. Doe samen oudhollandse spelletjes of knutsel een Driekoningenkroon. Op de speelgoedzolder worden gezellige verhaaltjes voorgelezen. Een winterse dag uit voor jong en oud!

<https://www.huisvangijn.nl/zien-en-doen/winterfestijn/>

Met dank aan:

www.drukkerij-van.nl

www.verenigingdordrechtmuseum.nl

Redactie
Janine van Zoest

Opmaak
Theun Okkerse
c/o Pictoright

